

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2021-10- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 d. nutarimo Nr. 356 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 356 pakeitimo projektas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projektas) (toliau kartu – Nutarimų projektai).

Nutarimo Nr. 356 pakeitimo projektu siūloma pratęsti Užmokesčio už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą ir užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus viešosios geležinkelių infrastruktūros pajėgumus apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklėse (toliau – Užmokesčio taisyklės) nustatytą užmokestį už minimalųjį prieigos prie viešosios geležinkelių infrastruktūros paketą (toliau – užmokestis už MPP) sudarančių keleivių ir krovinių, priskirtų vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentui, kuriame gali būti taikomas antkainis (toliau – rinkos segmentas), vežimo įmokų (toliau – keleivių ir krovinių vežimo įmokos (antkainiai) tarifų apskaičiavimo formulių taikymą apskaičiuojant 2022–2023 m. tarnybinio traukinių tvarkaraščio (toliau – tvarkaraštis) galiojimo laikotarpio keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifus.

Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projektu siūloma patikslinti Užmokesčio taisyklėse nustatytą skirtų pajėgumų apskaičiavimo tvarką ir nustatyti, kad apskaičiuojant pareiškėjo mokėtiną užmokestį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus neįskaičiuojami tie pajėgumai, kuriais geležinkelio įmonė (vežėjas) negalėjo pasinaudoti, nes jos traukiniai buvo atšaukti dėl kitos geležinkelio įmonės (vežėjo) kaltės.

Dėl keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formulių taikymo apskaičiuojant keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifus 2022–2023 m. tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. balandžio 8 d. nutarimo Nr. 356 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gegužės 19 d. nutarimo Nr. 610 „Dėl Užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą apskaičiavimo ir skelbimo, konkrečios geležinkelio įmonės (vežėjo) mokėtino užmokesčio už minimalųjį prieigos paketą dydžio apskaičiavimo ir mokėjimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ (toliau – Nutarimas Nr. 356) 3.3 papunktį Užmokesčio taisyklių II skyriaus nuostatos, be kita ko, reglamentuojančios keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimą, gali būti taikomos tik vienam, t. y. 2021–2022 m., tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Pažymėtina, kad Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nustatytų keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formulių taikymas yra sąlyginis, t. y. šios formulės yra taikomos tik *jeigu viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nustatytame ir Viešosios geležinkelių infrastruktūros tinklo nuostatuose paskelbtame rinkos segmentų sąraše išskiria keleivių, bagažo vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentą <...> arba <...> krovinių vežimo geležinkelių transportu rinkos segmentą*. Atitinkamai, įvertinus nurodytą Užmokesčio taisyklių reglamentavimą, siūlomas keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formulių galiojimo pratęsimas 2022–2023 m. tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui yra tinkamas, kaip atitinkantis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekso (toliau – GTK) 25¹ straipsnyje nustatytą teisinį reglamentavimą. Be to, Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nustatytų keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formulės jau buvo taikytos apskaičiuojant 2021–2022 m. tvarkaraščio galiojimo laikotarpio tarifus ir šiuo metu nėra naujų aplinkybių, kurios patvirtintų, kad ta pati praktika negali būti taikoma apskaičiuojant keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifus 2022–2023 m. tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui.

Papildomai pažymėtina, kad GTK 23 straipsnio 16 dalyje ir 24¹ straipsnio 7 dalyje nustatytas teisinis reglamentavimas dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamų, gautų iš užmokesčio už MPP, ir viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos sąnaudų subalansavimo yra pakankamos teisinio reguliavimo priemonės, kurios užtikrina, kad, pratęsus keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formulių taikymą 2022–2023 m. tvarkaraščiui, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamos bus pagrįstos viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos sąnaudomis.

2020 m. balandžio 8 d. vykusiam Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdyje priimant Nutarimą Nr. 356 Susisiekimo ministerija buvo įpareigota peržiūrėti Užmokesčio taisyklėse nustatytą keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo metodiką, susiejant šių tarifų apskaičiavimo formulę su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo išlaidomis ir įvertinant geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybę mokėti atitinkamo dydžio keleivių ir krovinių vežimo įmokas (antkainius). Informuojame, kad Susisiekimo ministerija kartu su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytoju analizuoja galimybes tobulinti Užmokesčio taisyklėse nustatytą keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo tvarką, tačiau galutiniams pasiūlymams dėl minėtų formulių patikslinimo parengti reikalingas papildomas 6 mėnesių terminas. Galutinių pasiūlymų dėl Užmokesčio taisyklėse nustatytų keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formulių parengimas užtruko, nes dėl toliau nurodytų priežasčių užsitęsė tarpinių darbų, kurie turi būti atlikti prieš parengiant minėtas formules, atlikimas:

- Siekiant išsiaiškinti, kaip tobulinti šiuo metu Užmokesčio taisyklėse nustatytą keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimą, pirmiausia turėjo būti atliktas geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybės mokėti atitinkamo dydžio keleivių ir krovinių vežimo

įmokas (antkainius) vertinimas (toliau – vertinimas). Informuojame, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas pirmiausia savarankiškai vertino vežimo geležinkelių transportu rinkos galimybes ir tendencijas, analizavo krovinių siuntėjų (gavėjų) / gamintojų viešai pateikiamą informaciją apie faktinius ir planuojamus įmonių finansinius rodiklius, jų pokytį ateinančiais laikotarpiais, prekių paklausos ir prekių kainų tendencijas pasaulyje ir Europoje, krovinių judėjimą. Kadangi buvo surinkta daug ir įvairios informacijos, siekiant nustatyti, kuri informacija ar duomenys ir kokios apimties galėtų turėti įtakos nustatytų rinkos segmentų, kuriuose gali būti taikomi antkainiai, vežimo įmokų tarifų dydžiui ir būti siejama su geležinkelio įmonių (vežėjų), krovinio siuntėjo (gavėjo) ir kitų rinkos dalyvių galimybėmis mokėti, taip pat siekiant užtikrinti atlikto vertinimo objektyvumą, viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas nusprendė pasitelkti išorės konsultantus ir, atlikęs konsultavimo paslaugų viešąjį pirkimą, 2021 m. vasario mėn. pasirašė sutartį su išorės konsultantais dėl rinkos segmentų nustatymo ir juose veikiančių geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybių mokėti atitinkamo dydžio keleivių ir krovinių vežimo įmokas (antkainius) metodikos (toliau – Metodika) parengimo iki 2021 m. spalio 31 d. (su galimybe pratęsti iki 2021 m. gruodžio 31 d.).

- Metodika turi būti suderinta su geležinkelių transporto rinkos reguliuotojo funkcijas vykdančia Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau – Ryšių reguliavimo tarnyba). Informuojame, kad 2021 m. liepos mėn. viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas kartu su išorės konsultantais pristatė tarpinius rengiamo Metodikos projekto elementus.

- Metodikos pagrindu kuriamas keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo modelis (toliau – Modelis), pagal kurį bus vertinama atitinkamuose rinkos segmentuose veikiančių geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybė mokėti keleivių ir krovinių vežimo įmokas (antkainius) bei apskaičiuojamas galimas keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų dydis. Informuojame, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas vertina ir tikrina įvairius Modelio veikimo principus.

- Siekiama sukurti ne tik Metodiką, bet ir duomenų bazę (informacinę sistemą), kuri sudarytų technines sąlygas viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojui automatizuotai kasmet įvertinti, kokio dydžio keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifus kiekviename rinkos segmente geležinkelio įmonė (vežėjas) gali mokėti, ir taip mažinti šiuo metu Užmokesčio taisyklėse geležinkelio įmonėms (vežėjams) nustatytą administracinę naštą dėl duomenų teikimo keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifams apskaičiuoti.

Susisiekimo ministerija, suprasdama Metodikos parengimo svarbą apskaičiuojant keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifus kitais tvarkaraščių galiojimo laikotarpiais, užtikrins, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo parengta Metodika būtų suderinta su Ryšių reguliavimo tarnyba siekiant, kad Metodikos pagrindu parengti Užmokesčio taisyklių pakeitimai būtų taikomi apskaičiuojant 2023–2024 m. tvarkaraščio galiojimo laikotarpio keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifus ir atitinkamai pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei svarstyti ne vėliau kaip iki 2022 m. kovo mėn. pabaigos.

Dėl skirtų pajėgumų apskaičiavimo tvarkos patikslinimo

Užmokesčio taisyklių 36 punkte yra nustatyta pareiškėjui skirtų pajėgumų apskaičiavimo tvarka, t. y. nurodyta, kurių pareiškėjui skirtų pajėgumų panaudojimas per ataskaitinį laikotarpį nėra vertinamas apskaičiuojant pareiškėjo mokėtiną užmokesį už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus.

Pažymėtina, kad užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus instituto tikslas ne tik užtikrinti efektyvų viešosios geležinkelių infrastruktūros panaudojimą, tačiau ir sudrausminti geležinkelio įmones (vežėjus), kurios neatsakingai planuoja geležinkelių transporto veiklą ir

prašomų skirti pajėgumų apimtį. Vis dėlto pritariant Ryšių reguliavimo tarnybos pasiūlymams dėl užmokesčio už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus apskaičiavimo tvarkos tobulinimo¹, t. y. kad užmokestis už skirtus, bet nepanaudotus pajėgumus turėtų būti skaičiuojamas tik dėl pajėgumų, kurių geležinkelio įmonė (vežėjas) nepanaudojo dėl savo kaltės, Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projektu siūloma papildyti Užmokesčio taisyklių 36 punkte nustatytą skirtų pajėgumų apskaičiavimo tvarką ir nustatyti, kad, apskaičiuojant geležinkelio įmonės (vežėjo) traukinių darbo apimtį pagal pareiškėjui skirtus pajėgumus per ataskaitinį laikotarpį, pareiškėjui skirti pajėgumai būtų sumažinami ir tais pajėgumais, kuriais geležinkelio įmonė (vežėjas) negalėjo pasinaudoti, nes jos traukiniai buvo atšaukti dėl kitos geležinkelio įmonės (vežėjo) ar įmonės, kuri važiuoja į geležinkelių infrastruktūros objektų statybos, remonto ir (ar) techninės priežiūros darbų atlikimo vietą ir iš jos, o ne tik dėl viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo, kaltės.

Nutarimų projektai buvo derinti su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – Ekonomikos ministerija), Lietuvos Respublikos finansų ministerija (toliau – Finansų ministerija), Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija), Ryšių reguliavimo tarnyba, Privačių vežėjų geležinkeliais asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija, Lietuvos privačių geležinkelių įmonių asociacija ir akcine bendrove „LTG Infra“.

Nutarimų projektai buvo paskelbti Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje, visi suinteresuotieji asmenys turėjo galimybę pateikti pastabas ir pasiūlymus. Atskirų konsultacijų su visuomene dėl Nutarimų projektų nebuvo.

Ekonomikos ministerija, Privačių vežėjų geležinkeliais asociacija, Lietuvos pramonininkų konfederacija ir Lietuvos privačių geležinkelių įmonių asociacija pastabų dėl Nutarimų projektų per nustatytą terminą nepateikė. Finansų ministerija informavo, kad pastabų dėl Nutarimų projektų neturi.

Nutarimų projektai buvo pakoreguoti atsižvelgiant į AB „LTG Cargo“ pastabas ir pasiūlymus. Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projektas pakoreguotas atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pasiūlymus.

Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos pastabos, susijusios su rinkos segmentų nustatymu ir geležinkelio įmonių (vežėjų) galimybės mokėti atitinkamo dydžio keleivių ir krovinių vežimo įmokas (antkainius) įvertinimu, pažymime, kad ši pastaba yra aktuali ir ji bus įvertinta rengiant Metodiką, kuri bus suderinta su Ryšių reguliavimo tarnyba. Metodikos pagrindu bus siūloma pakeisti Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nustatytų keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formules. Būtent Metodikai parengti dėl objektyvių priežasčių, nurodytų šiame rašte, būtinas Nutarimo Nr. 356 3.3 papunktyje nustatyto pereinamojo laikotarpio pratęsimas, leisiantis Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nurodytų keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formules taikyti apskaičiuojant šiuos tarifus 2022–2023 metų tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu.

Dėl Ryšių reguliavimo tarnybos pastabos, susijusios su tuo, kad pratęsus Užmokesčio taisyklių 7.1 ir 7.2 papunkčiuose nustatytų keleivių ir krovinių vežimo įmokų tarifų (antkainių) apskaičiavimo formulių taikymą viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamos negali viršyti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos sąnaudų, pažymime, kad viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojas, rengdamas Metodiką, siekia keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) dydį susieti su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patiriamomis

---

¹ Ryšių reguliavimo tarnybos 2021 m. vasario 2 d. raštas Nr. (67.3Mr)1B-367 „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro įsakymo projekto“.

išlaidomis. 2022–2023 m. tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu (pereinamuoju laikotarpiu) Ryšių reguliavimo tarnybos nurodyto principo, kad keleivių ir krovinių vežimo įmokų tarifai (antkainiai) atitinkamuose rinkos segmentuose turėtų būti nustatomi tik siekiant visiškai kompensuoti viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo patiriamas išlaidas, laikymasis bus nulemtas objektyvių aplinkybių, susijusių su geopolitine situacija kaimyninės Baltarusijos Respublikos atžvilgiu ir su viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo turimų sutartinių įsipareigojimų užtikrinant viešosios geležinkelių infrastruktūros atnaujinimą ir plėtrą vykdymu. Viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pateiktais duomenimis, dėl minėtos geopolitinės situacijos prognozuojamas krovinių vežimo geležinkelių transportu srautų kritimas turės neigiamą įtaką viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamoms, gaunamoms iš užmokesčio už MPP. Atsižvelgiant į tai, tikėtina, kad 2022–2023 m. tvarkaraščio galiojimo laikotarpiu (pereinamuoju laikotarpiu) viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamos neviršys viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos sąnaudų.

Priėmus Nutarimų projektus, papildomų lėšų iš valstybės biudžeto nereikės.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad pajamos iš krovinių vežimo įmokų (antkainių) sudaro apie 67 proc. viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo pajamų, gautų iš užmokesčio už MPP (pagal 2020 m. duomenis), todėl nepritarus keleivių ir krovinių vežimo įmokų (antkainių) tarifų apskaičiavimo formulių taikymui dar vieno tvarkaraščio galiojimo laikotarpiui reikšmingai padidės lėšų iš valstybės biudžeto poreikis viešosios geležinkelių infrastruktūros valdytojo veiklos vykdymo išlaidoms padengti.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos² 4 punktu, Nutarimų projektų numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas

Nutarimų projektai nėra notifikuoti Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių³ reikalavimus, kadangi Nutarimų projektai nepatenka į minėtų taisyklių reguliavimo sritį.

Nutarimų projektai atitinka Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą⁴, tačiau konkrečios šios programos nuostatos Nutarimų projektais neįgyvendinamos.

Nutarimų projektuose naujos sąvokos ir jas įvardijantys terminai neapibrėžiami, todėl Nutarimų projektai nevertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos ir Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų.

Nutarimų projektus parengė Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės (vadovas – Vidmantas Tamulis, tel. 239 3941, el. paštas vidmantas.tamulis@sumin.lt) vyresnioji patarėja Jurgita Norkienė (tel. 239 3964, el. paštas jurgita.norkiene@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo Nr. 610 pakeitimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
2. Nutarimo Nr. 356 pakeitimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 2 lapai.
3. Suinteresuotųjų asmenų raštų kopijos, 14 lapų.

² Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

³ Patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

⁴ Pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis

J. Norkienė, tel. (8 5) 239 3964, el. p. jurgita.norkiene@sumin.lt